

Koray Çalışkan

koray.caliskan@radikal.com.tr

Ne Batı'ya yaranabiliyoruz ne Doğu'yu yönlendirebiliyoruz. Dış siyasette ABD dahil herkesle aramızda gerginlik var

Barack Obama dört yıl önce başkan olduğunda ziyaret ettiği ilk Müslüman ülke Türkiye oldu. Dünyaya verilmiş önemli bir mesajdı. Ak Parti hükümetine ve dış politikasına açık çek verilmişti.

O zamanın Türkiyesi İsrail ve Suriye arasındaki gerilimlerde arabulucuydu. Filistin'de Hamas ve FKÖ gerilimini azaltıp beraber durmalarını sağlıyor, uluslararası toplantılarda olmazsa olmaz ülke oluyordu. AB reformlarını sahipleniyordu. İran'ın dinlediği, Irak'ta her tarafa eşit mesafede bir ülkeydi.

2009'da Davos'ta bir şey oldu. Başbakan Erdoğan İsrail Cumhurbaşkanı Şimon Peres'e 'sen' diye hitap ederek başladığı konuşmasında diplomasi kulvarından çıkıp bir 'ders' verdi. İsrail için "Öldürmeyi çok iyi bilirsiniz!" dedi ve Davos'u terk etti.

Mavi Marmara saldırısı ertesi sene geldi. Başbakanlık düzeyinde "İsrail'in öldürmeyi gayet iyi bildiğini" söyleyen hükümet, Gazze ablukasına bodoslama giden koskoca bir feribota İsrail'in saldıracağını 'beklemediklerini' söyledi. O noktadan sonra İsrail'le ipler koptu. Arabuluculuk bitti.

İsrail'in Mavi Marmara saldırısından yaklaşık altı ay sonra 'Arap Devrimleri' başladı. ABD Kaddafi'yi NATO üzerinden sıkıştırmaya karar verince "NATO'nun orada ne işi var?" dedik.

Irak seçimlerinde kazanma şansı olmadığı halde daha önceki rejimle ilişkileri de olan bir kadroyla çalışan Sünni bloku Maliki'ye karşı destekledik. Dünyanın en zengin ikinci petrol rezervine sahip Irak'a Enerji Bakanımız gidemedi. Aynı gün şirketlerin temsilcileri dahi özel uçaklarıyla gidebildiği halde.

Suriye'de ana aktörler Rusya ve ABD olduğu halde ve aralarında bir anlaşma olmadan sorunun çözümü imkânsız olduğu halde, iç savaş kaşıyacak bir dış politika güdüldü. 2-3 ay süre biçilen Esad iki senedir iktidarda. Üstelik muhalefetin oyun kuruculuğu Katar'a geçti. ABD ve AB muhalefetin içindeki şariatçılara destek vermeyeceklerini söyledikleri halde Türkiye bu konuda sessiz kaldı.

İran'la ilişkiler bir gergin, bir yumuşak. Doğalgaz alımı üzerinden ABD ambargosunu delen ülke görüntüsünü yaratırken aynı zamanda Kürecik radarı yüzünden İran'dan tehditler yiyen de bir ülke olduk. Obama'yı İsrail desteği konusunda eleştirirken Ortadoğu'nun hamisi olarak kendimizi gördüğümüz bu zamanlarda herhangi bir dış politika deneyimi olmayan Mursi'nin İsrail ve Hamas'la konuşarak Gazze krizini çözüşünü ve Time'a kapak oluşunu izledik.

AB süreci durdu. Boğaziçi Üniversitesi'nden Prof. Dr. Hakan Yılmaz Avrupa standartlarının Türkiye toplumunun gündeminde artık daha az yer tuttuğunu gösterdi. Ak Parti toplumsal tabanına Avrupa rotasını değil, Ortadoğu'daki liderliğini anlattı.

Œu anda Türkiye'nin rotası mıknatısa yaklaŒmıŒ bir pusula gibi. Genç arkadaşım Ege Dündar yazdığı bir metinde bizi Batı'ya doğru giden bir geminin güvertesinden sarkıp doğuya bakan yolculara benzetmiŒti.

Ne Batı'ya yaranabiliyoruz ne Doğu'yı ynlendirebiliyoruz. DıŒ siyasette ABD dahil herkesle aramızda gerginlik var. İç siyasette Ak Parti'nin kavga etmediği parti kalmadı. Mavi Marmara sendromundan mustarip, i ve dıŒ denizler ortasında yelkensiz ve pusulasız mı seyrediyoruz?